

33. ТАРАС ШЕВЧЕНКО І НАРОДНА КУЛЬТУРА

Катерина Чава

Національний університет харчових технологій

Вступ. Серед багатьох діячів української культури, які навечно увійшли до світової скарбниці духовних цінностей, Т. Г. Шевченко посідає особливе місце. Геніальний поет і видатний живописець, мислитель, філософ, фольклорист. Протягом багатьох віків своєї історії український народ створив неперевершену культурну традицію, скарби літописів, багатий фольклор із величним епосом козацьких дум, красою ліричних пісень, створив образну, співочу мову, ніби призначену для поетів. Творчість Т. Г. Шевченка своїм корінням сягає фольклорної стихії. Проникнення в глибини народного життя, відображення

народних поглядів і прагнень, боротьба народу за вільне щасливе життя притаманне народності творів Т. Г. Шевченка.

Мета роботи. Оцінити роль творчості Т. Шевченка серед народної культури; близькість поета до народних інтересів; аналіз поглядів поета на реальні ситуації, які спіткали народ за його життя.

Виклад основних результатів дослідження. Джерела творчості митця — це тогочасна дійсність, фольклор та літературні традиції. Саме народна пісня була матір'ю Шевченкової поезії та одним із основних джерел «Кобзаря». Творчість Т. Шевченка нерозривно пов'язана з народною творчістю. Він виріс із українського фольклору, сміливо черпав з усної творчості ідеї, образи, сюжети, ритміку. Т. Шевченко не просто «використовував» елементи народної творчості, що було властиве його попередникам і сучасникам-романтикам, а майстерно вплітав їх у власні думи. Поезія автора «Кобзаря» була надзвичайно близькою до народної пісні і водночас відмінною від неї, що відзначав І. Франко. Виходець із кріпацької сім'ї, Т. Шевченко ніколи не розривав зв'язку з народом, до кінця життя залишався йому вірним [2, с. 211].

Т. Шевченко зробив велетенський внесок у пробудження і формування національної свідомості українського народу, у розвиток української та світової культури. Уся творчість Шевченкового генія стала тим живим феноменом, який далі розвивається вже у свідомості українського суспільства. Дуже актуально сьогодні звучать безсмертні слова великого Кобзаря: «Свою Україну любіть, любіть її... во время люте, В останню тяжкую минуту За неї Господа моліть». Поет стверджував ідею справедливості. Він був великим серед великих. Велет духу, залізної волі і високих ідей. Жоден народ не мав такого народного поета, як Тарас Шевченко. Лише він зумів відтворити наші глибоконародні почуття. І загальнолюдські, визвольні, світові [3, с. 368].

Т. Шевченко — уособлення душі нашого народу. Він будив народ, виховував нові й нові покоління громадян, якщо вони переймаються, наснажуються його творчістю. Але чи переймаються? Чи беруть це керівництво до дії, до вчинку?! Це запитання до батьків, вихователів, учителів у школі, інститутах, ЗМІ, радіо, телебачення. Творчість Т. Г. Шевченка відкрила новий етап у розвитку української культури. Нею був стверджений критичний реалізм в українській культурі. Великий вплив мала творчість Т. Шевченка на літератури слов'янських народів (болгарського, чеського, польського та ін.). Шевченкова поезія стала етапом і в розвитку української літературної мови.

Висновки. Вже більше ста років пройшло як перестало битися благородне, мужнє серце геніального поета революціонера Тараса Григоровича Шевченка. Але світлий образ великого Кобзаря безсмертний, як і сам народ, що породив його. Вічно нетлінна творчість геніального сина України жива подихом життя, биттям гарячого людського серця. Безсмертні могутня сила його таланту, проникливість і глибина його думки, мужність і ніжність його лірики, гострота і пристрасність його слова, мужність і пісенність його віршів, самовіддана любов його до своєї батьківщини, до свого народу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грабович Г. Шевченко як міфотворець. Поет як міфотворець. Семантика символів у творчості. — К., 1998. — 211 с.

2. Культурологія: теорія та історія культури: Навчальний посібник / За ред. І. І. Тюрменко, О. Д. Горбула. — Київ: Центр навчальної літератури, 2004. — 368 с.

3. Українська культура в європейському контексті. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу:
http://pidruchniki.ws/15840720/kulturologiya/ukrayinska_kultura_v_yevropeyskomu_konteksti_-_bogutskiy_yup.